

МИСЛИВЕЦЬ  
ЗА ГОЛАМИ  
НА  
РОЗДОРІЖЖІ

стор.



10

ХАРКІВ ЗДИВУЄ  
НАЙБІЛЬШОЮ ФАН-ЗОНОЮ  
ТА УКРАЇНСЬКИМ  
ДІСНЕЙЛЕНДОМ

стор.

11



ВОСЬМИНІГ  
ПОМЕР —  
ХАЙ ЖИВЕ  
ВОСЬМИНІГ!

стор.



16

# УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

СПЕЦІАЛЬНИЙ ВИПУСК



UEFA  
**EURO2012**  
POLAND-UKRAINE

ЧЕТВЕР, 27 СІЧНЯ 2011 РОКУ

№8

ПРЯМА МОВА

АДАМ ОЛЬКОВИЧ:



«Сьогодні я вірю,  
що фінальний матч  
Україна — Польща  
в Києві може бути  
не лише мрією».

Голова МОК «Євро-2012 Польща», віце-президент  
Польського футбольного Союзу про перспективи фіналу  
Україна — Польща континентальної першості 2012 року

## Презентація у Брюсселі

**РУБІЖ.** Україна пододала відставання в підготовці до Євро-2012 і буде готовою ввести в дію головні інфраструктурні та спортивні об'єкти вже у серпні 2011 року. Про це у вівторок в Брюсселі заявив голова Державної служби молоді та спорту Равіль Сафіуллін під час відкриття презентації Євро-2012 у Європейському Парламенті.

«2010 рік для нас був «гарячим» у плані підготовки до Євро-2012. Хочу зазначити, що вся країна, будівельники, уряд і Президент зробили усе можливе, щоб питання, бути чемпіонату Європи в Україні чи ні, було остаточно знято», — зазначив урядовець.

Він зауважив, що 500 днів, які залишилися до проведення чемпіонату, — це своєрідний рубіж, коли Україна чітко визначила власну стратегію щодо підготовки і чітко розуміє, коли і що має бути зроблено. Уже введено в дію кілька авіаційних терміналів та інших інфраструктурних об'єктів у містах, де відбудуться матчі.

ТАБЛО

# 320000000 грн

отримає цього року Донецьк  
з державного бюджету на придбання  
медичного обладнання в рамках  
підготовки і проведення фінальної  
частини чемпіонату Європи з футболу.

## До зустрічі в Україні!



За прогнозами, 2012 року до України приїде щонайменше 800 тис. туристів.  
Щоб пригостити цю армію мандрівників яскравими враженнями, самого борщу буде замало...

**ПРОМОЦІЯ.** «Урядовий кур'єр» поцікавився,  
як готується до європейського футбольного свята  
вітчизняна туристична галузь

стор. 12-13

Мішель Платіні:

## «Ми спостерігаємо величезний прогрес»



фото з сайту uefa.com

Президент Союзу  
Європейських фут-  
больних асоціацій від-  
значив, що Польща та  
Україна досягли суттє-  
вих успіхів у підготовці  
до чемпіонату Європи  
2012 року. За словами  
пана Платіні, великого  
поступу обидві країни  
досягли за останній  
рік:

«Упродовж останнього  
року ми спостерігаємо  
величезний прогрес,  
зокрема були введені в  
експлуатацію нові стаді-  
они та термінали в аеро-  
портах. Темпи робіт да-  
ють змогу УЄФА почу-  
ватися дуже впевненим  
щодо готовності усієї  
необхідної інфраструк-  
тури».

За 500 днів до старту  
фінальної частини кон-  
тинентальної першості  
президент УЄФА нага-  
дав, що зараз кожен  
день на рахунок:

«500 днів можуть зда-  
ватися тривалим про-  
міжком часу, однак для  
події такого розмаху  
важливий кожен день.  
Тож ми збираємось про-

довжувати нашу плідну  
співпрацю з урядами  
країн, що прийматимуть  
чемпіонат, з містами-  
господарями та місцевими  
організаційними ко-  
мітетами, щоб забезпе-  
чити проведення гранді-  
озного та незабутнього  
турніру в Україні та  
Польщі», — наголосив  
Мішель Платіні.



## ПРОГНОЗИ

## Мисливець за голами на роздоріжжі

**ЛАУРЕАТ.** За версією «Урядового кур'єра» кращим футболістом 2010 року у складі збірної України став Олександр Алієв

Валерій РЕКУНОВ,  
«Урядовий кур'єр»

## ДОСЬЄ «УК»

Гравці та тренери клубів української Прем'єр-ліги головним героєм минулого сезону назвали воротаря донецького «Шахтаря» і національної збірної Андрія Пятова. За підсумками одного з журналістських референдумів звання переможця виборів півзахисник «Дніпра» Євген Коноплянка.

Якщо оцінювати рік, що минув, крізь призму національної збірної, то, на нашу думку, найяскравіше враження залишив колишній київський динамівець, який минулого сезону захищав кольори московського «Локомотива».

## Газзаєв чи Алієв?

Не варто зайвий раз нагадувати обставини, які змусили талановитого футболіста змінити шхили Дніпра на береги Москви-ріки. Якщо називати речі своїми іменами, торік Алієва буквально вичавив з динамівського клубу його не надто далекоглядний наставник Валерій Газзаєв. Зараз уже можна підвести проміжні підсумки заочного суперництва бунтівного півзахисника і заслуженого тренера Росії.

Валерій Георгійович, який обіцяв протягом трьох років привезти до Києва Кубок європейських чемпіонів, не подолав навіть кваліфікацію найпрестижніших змагань Старого Світу. Після цього, набравши одне очко з шести можливих на старті

**Олександр АЛІЄВ.** Народився 3 лютого 1985 р. в Хабаровську.

Півзахисник московського «Локомотива» і збірної України.

Срібний призер молодіжного чемпіонату Європи-2006 (U-21), бронзовий призер Євро-2004 (U-19). Володар «Бронзової бутси» чемпіонату світу серед юніорів-2005. За юнацькі збірні провів 79 матчів, забив 42 м'ячі.

Чемпіон України у складі київського «Динамо», володар Кубка України-2007.

У складі московського «Локомотива» дебютував 14 березня минулого року в матчі з казанським «Рубіном». У наступ-

ній грі проти клубу «Крылья Советов» Алієв забив перші два м'ячі у складі «залізничників» (господарі перемогли — 3:0).

Кращий футболіст чемпіонату Росії-2010 за системою «гол плюс пас» (14 м'ячів і шість результативних передач).

Дебют у складі збірної України — 6 вересня 2008 р. (поєдинок відбірного циклу чемпіонату світу-2010 проти Білорусі).

25 травня 2010 р. відкрив рахунок голам у складі національної дружини, двічі вразивши ворота збірної Литви.



Якби мав крила, полетів би в «Динамо»

групового турніру Ліги Європи, Газзаєв залишив українську столицю.

Провальні півтора роки в Кончі-Заспі кардинальним чином вплинули на подальший життєвий шлях 56-річного спеціаліста. Вихованець осетинського футболу змінив тренерську лаву на адміністративне крісло — обійняв посаду президента

«Аланії» з Владикавказу, яка минулого сезону вилетіла з Прем'єр-ліги до першого російського дивізіону. Тренуватиме команду з Північної Осетії син Валерія Георгійовича — Володимир.

Його колишній підопічний став найрезультативнішим гравцем російської першості за системою «гол плюс пас». Дебютант

Прем'єр-ліги сусідньої країни залишив позаду таких зірок, як португалець Данні («Зеніт»), бразильці Веллітон («Спартак») і Вагнер Лав (ЦСКА), провідних виконавців новоспечених чемпіонів країни і національної збірної — Олександра Кержакова та Володимира Бистрова.

У чемпіонаті Росії-2010 Олександр Алієв забив 14

м'ячів і віддав шість результативних передач. Він на один бал випередив кращого бомбардира турніру — московського спартаківця Веллітона, на рахунок якого 19 точних пострілів, але жодного голювого пасу.

— Насамперед хочу відзначити майстерне виконання Алієвим штрафних ударів, — підкреслює колишній півзахисник «Манчестер Юнайтед» і збірної Союзу, вихованець кіровоградського футболу Андрій Канчельскіс. — Без цих віртуозних пострілів минулого сезону столичним «залізничникам» було б зовсім сутужно. Але у хавбека збірної України вистачає й інших позитивних якостей. Він відмінно володіє передачами на середні та дальні відстані, у нього непоганий дриблінг. Має справжній чоловічий характер: дебютуючи у новому чемпіонаті, він одразу став лідером «Локомотива».

Ще вагомішими виглядають показники футболіста, якому за тиждень виповниться 26 років, у складі національної збірної. У дев'яти товариських зустрічах минулого року синьо-жовта дружина 16 разів вразила чужі ворота. П'ять разів змушував суперників починати з центра поля гравець під восьмим номером. Для порівняння: по два м'ячі на рахунок київського динамівця Андрія Шевченка та Євгена Коноплянки з «Дніпра».

Кожен із голів Алієва можна переглядати у відеозапису не один раз. У Львові болільники ошелешено зойкнули, коли Олександр наважився на удар метрів з 35-и. Ворота гостей Лобонц встиг лише торкнутися рукою м'яча, який влетів у сітку. Цей гол-красень допоміг синьо-жовтим перемогти збірну Румунії — 3:2. У серпні на полі «Донбас Арени» на гарматний постріл півзахисника зі штрафного не зумів зреагувати голкіпер голландців Ворм — 1:1. А кращим голом року журналісти визнали дивний за красою

футбольний етюд у домашній зустрічі Україна — Чилі. Обігравшись з партнером, Алієв завершив атаку блискучим діагональним ударом у дальню «дев'ятку».

## Головний трансфер міжсезоння

Запитання, яке на початку року не сходить зі сторінок численних спортивних видань: чи повернеться Олександр Алієв до київського «Динамо»?

— Я хочу грати під орудою Юрія Сьоміна, в якому б клубі він не працював, — зізнався наш герой журналістам. — Зараз у мене діючий контракт із московським «Локомотивом», який я зобов'язаний виконувати. Але якщо клуби знайдуть між собою спільну мову, із задоволенням повернуся до Києва. Проте вмовляти кого-небудь відпустити мене з «Локо» не збираюся.

З чого слід виходити, оцінюючи цю суперечливу ситуацію? Коли президент «Локомотива» Ольга Смородська говорить, що зараз Олександр коштує від 9 до 11 млн євро, а не 8, як рік тому, вона як продавець «грає» на підвищення. Коли власник динамівського клубу Ігор Суркіс наголошує на тому, що Алієв навіть після підписання нового контракту не матиме права виступати нинішньої весни за киян у Лізі Європи, він грає на зниження ціни.

Найважливіше інше — старий-новий керманіч киян мріє поновити у складі біло-блакитних ударну зв'язку Мілевський — Алієв. Саме за часів Юрія Сьоміна технічний хавбек з гарматним ударом став ключовою фігурою динамівців. Коли він виявився непотрібним киянам, навколо нього будувалася гра московських «залізничників».

Прогноз «Урядового кур'єра» звучить для уболівальників українського віце-чемпіона оптимістично: другу половину сезону Алієв почне у київському клубі.

## ПРЯМА МОВА

**Олег БЛОХІН,**  
кращий футболіст Європи 1975 року



«Як для дебютанта чемпіонату Росії Алієв виглядав відмінно. На старті першості він став справжнім рятувальником «Локомотива». Цікаво подивитися, чим півзахисник відзначиться в новому сезоні. Адже головна ознака майстерності — стабільність. Необхідно зіграти на високому рівні хоча б п'ять-шість років. А от коли він отримає запрошення від мадридського «Реала» або «Манчестер Юнайтед», можна буде говорити про те, що Олександр переріс рівень російського чи українського чемпіонатів».

**Віктор ЛЕОНЕНКО,**  
колишній форвард київського «Динамо» і збірної України



«Останнім часом раз у раз доводиться чути, що гравцеві потрібен час для адаптації у новому клубі. Сашко переконливо спростував цю тезу: воротарі суперників так і не зуміли розгадати секрет його могутніх пострілів. Буду уважно стежити за його виступами навесні — чи зможе гравець втриматися на цій висоті? Якщо Алієв повернеться до Києва, теж буде непогано».

**В'ячеслав ГРОЗНИЙ,**  
заслужений тренер України і Росії



«Торік у Росії багато говорили про Алієва. Одні вважають його великим гравцем, інші переконані: удари зі штрафних — його єдина зброя. Мушу визнати, що цей футболіст здатен віддати точний пас у будь-яку точку поля з заплющеними очима. Хочу підкреслити: ко-

жен талант має знайти свого тренера. Згадайте, як відмінно виглядав французький форвард Анрі в Арсена Венгера в «Арсеналі». А перейшов до «Барселони» — і згас. Аргентинець Домінгес у Курбана Бердієва в «Рубіні» визнавався кращим футболістом Росії. А у складі «Зеніта» опинився на лаві запасних. Для Алієва надзвичайно важлива довіра наставника. А Юрій Сьомін, як ніхто інший, уміє знаходити індивідуальний підхід до яскравих особистостей».

**Артем МІЛЕВСЬКИЙ,**  
нападаючий київського «Динамо» і збірної України



«Не варто забувати, що минулого року «Локомотив» переживав не найкращі часи. У першій половині сезону Алієв практично сам тягнув за собою команду. Підсумкове п'яте місце і путівка у Лігу Європи — це його заслуга. Варто лише підрахувати, скільки очок принесли столичному клубу результативні удари півзахисника. Існує футбольна аксіома: воротар — половина команди. Я б висловився інакше: Алієв — половина «Локомотива».

**Юрій КАЛИТВИНЦЕВ,**  
виконуючий обов'язки головного тренера збірної України



«Алієвим я не буду задоволений ніколи. Цей футболіст вмів робити на полі все, володіє феноменальним потенціалом. Але реалізує його, м'яко кажучи, далеко не повністю. Ми разом із Сашком часто обговорюємо цю тему. Тим більше, що мені близька не тільки його позиція на полі, а й номер на майці. Виконання штрафних ударів — це чудово. Якщо він віддаватиме ще три-чотири голюві передачі протягом матчу, претензій до гравця не буде».

## ТАБЛО

## Збірна України у сезоні-2010

25 травня.	Україна — Литва — 4:0 (Алієв, 10, 18, Шевченко, 69, з пенальті, 79)
29 травня.	Україна — Румунія — 3:2 (Алієв, 15, Коноплянка, 75, Ківу, 78, автогол — Томаш, 54, Нікулає, 63)
2 червня.	Норвегія — Україна — 0:1 (Зозуля, 78)
11 серпня.	Україна — Нідерланди — 1:1 (Алієв, 75 — Ленс, 73)
4 вересня.	Польща — Україна — 1:1 (Елень, 42 — Селезньов, 90)
7 вересня.	Україна — Чилі — 2:1 (Ракицький, 36, Алієв, 65 — Ісла, 87)
8 жовтня.	Україна — Канада — 2:2 (Мілевський, 59, Тимошук, 80 — Джексон, 12, Хатчінсон, 29)
11 жовтня.	Бразилія — Україна — 2:0 (Даніель Алвес, 25, Пату, 64)
17 листопада.	Швейцарія — Україна — 2:2 (Фрай, 40, 62 — Ярмоленко, 47, Коноплянка, 75)



## З ПЕРШИХ ВУСТ

# «Харків здивує найбільшою фан-зоною та українським Діснейлендом»

**Харківський міський голова Геннадій КЕРНЕС**



За визнанням вітчизняних і зарубіжних експертів, сьогодні Харків демонструє найкращу підготовку до фінальної частини Євро-2012 порівняно з іншими українськими містами. Як столиця Слобожанщини збирається утримати високу планку, які завдання ставить перед собою міська влада на найближчі півтора року, що залишилися до старту євротурніру, — у бесіді кореспондента «Урядового кур'єра» з міським головою Геннадієм КЕРНЕСОМ.

**УК** Геннадію Адольфовичу, завершився ще один непростий рік підготовки Харкова до Євро-2012. Які його головні підсумки?

— Головним завданням минулого року було, перш за все, виконання в повному обсязі умов договору між УЄФА і нашим містом. Основна увага приділялася підготовці інфраструктури чемпіонату. Ми успішно презентували Харків на першому жеребкуванні у Варшаві, влітку показали світу і харків'янам логотип приймаючого міста, а нещодавно презентували у Харкові талісмани УЄФА Євро-2012.

Важливо, що в 2010 році ми перейшли від концептуальних розробок до конкретної роботи за всіма напрямками. Всі питання, пов'язані з підготовкою до турніру, під пильною увагою міської ради, обласної державної адміністрації, обласної ради, створено єдиний організаційний комітет.

**УК** Як фінансувалися головні об'єкти: що брала на себе держава, а що місто?

— За весь період підготовки міста до турніру на першому місці за обсягом фінансування — державний бюджет, потім — міський і обласний. У 2010 році ці пропорції збереглися: 555 млн грн дала держава, з міського бюджету Харкова виділено майже 200 млн, з обласного — 37 млн грн.

Практично все освоєно, за винятком 13,5 млн грн державної підтримки на будівництво метро, які надійшли торік наприкінці грудня. Вони, безсумнівно, будуть використані за призначенням. Окрім запланованого фінансування з міського бюджету, в нинішньому році Харківська міська рада надала преференції 11 суб'єктам господарської діяльності, об'єкти яких задіяні в підготовці міста до Євро-2012.

Що стосується фінансових планів на поточний рік, ми направили свої пропозиції Національному агентству з питань Євро-2012 на загальну суму 1588,88 млн грн, запланованих у Державній програмі на поточний рік і з врахуванням недофінансування за 2010 рік. Кошти пійдуть, передусім, на стадіон і ае-

ропорт, оновлення тролейбусів і трамваїв, будівництво нової станції метро «Проспект Перемоги», закупівлю діагностичного устаткування для медичних закладів, реставрацію і ремонт об'єктів культури.

**УК** На нараді в столиці, де ви були присутні разом з іншими керівниками приймаючих міст, Мартін Каллен висунув низку вимог до харківського стадіону «Металіст». Що належить зробити ще, які терміни для цього визначені?



Харківський міський голова Геннадій Кернес вітає президента УЄФА Мішеля Платіні на Слобожанській землі

— Стадіон «Металіст» — головний об'єкт міста до Євро-2012, і його реконструкція майже завершена, усуваються зауваження від експертів УЄФА. Так, сьогодні йде модернізація системи енергозабезпечення, благоустрій приміщень південної, північної і східної трибун. Міжнародними консультантами розробляється план управління стадіоном у день матчу. «Силовики» міста і області так само готуються працювати в нових умовах. Уже навесні запрацює програма з підготовки стюардів. Ще однією важливою ланкою в підготовці стадіону буде створення медіа-центру.

За вимогами УЄФА в стадіоні має бути єдиний оператор, який цілісно відповідатиме за організацію життєдіяльності об'єкта, проведення матчів і безпеку людей. Ним стане футбольний клуб «Металіст», який має великий досвід організації матчів, у тому числі і міжнародного рівня.

Рішенням сесії міської ради в 2011 році на завершення реконструкції стадіону із міського бюджету будуть виділені кошти у розмірі 15,7 млн грн. Таким чином, усі проблемні питання з реконструкції «Металіста» будуть вирішені, що дасть змогу ввести його в експлуатацію відповідно до вимог УЄФА до червня 2011 року.

**УК** А як ідуть справи на ще одному головному об'єкті Євро-2012 — Міжнародному аеропорту?

— Аеродромний комплекс, який будується коштом держави, готовий на третину. На 99 відсотків виконані роботи по перонах. Все йде до того, що до кінця року аеропорт буде готовий до прийняття найбільших лайнерів.

**УК** Харків'ян, звісно, цікавить, чи встигне місто привести в порядок дороги, адже до проведення чемпіонату залишилося не так й вже багато часу?

## ДОСЬЄ «УК»

**Геннадій КЕРНЕС.** Народився в Харкові 27 червня 1959 р. Закінчив Національну юридичну академію ім. Ярослава Мудрого за фахом «правознавство» і Харківський державний економічний університет за фахом «державна служба». Магістр державної служби. Має нагороди і почесні звання. У жовтні 2010 року обраний Харківським міським головою.

щодо розміщення цільових груп УЄФА на загальну кількість 2587 номерів, а це — 94 відсотки від потреби. Дефіцит номерного фонду, що становить 178 номерів, буде усунений за рахунок об'єктів, які гарантовано закінчать усі роботи в цьому році.

**УК** Яким транспортом уболівальники з інших приймаючих міст добиратимуться до Харкова?

— Основний пасажиропотік уболівальників з Харкова під час проведення Євро-2012 ляже на львівський напрям, тому що три матчі групи Б пройдуть у столиці і Львові. Таким чином, уболі-

фортності, а з центрального автовокзалу міста вирушають 14 комфортабельних рейсових автобусів. Таким чином, щоденно близько 5 тисяч людей можуть потрапити в столицю України, провівши в дорозі не більше 8 годин.

Найближчим приймаючим містом в географічному плані є Донецьк. Туди ходять шість пар потягів і сім автобусів.

Безумовно, під час Євро-2012 кількість поїздів і автобусів на всіх напрямках буде збільшена. Нині фахівці проводять розрахунки оптимальної кількості щоденних рейсів. Ще одним важливим кроком до поліпшення якості перевезення пасажирів стане впровадження високошвидкісного руху потягів. У зв'язку з цим керівництво залізничної купило 10 високошвидкісних поїздів, які повністю відповідають європейським стандартам і зможуть розвивати швидкість до 160 км/год, що дасть змогу долати відстань від Харкова до Києва за 3,5 години.

**УК** На чому, окрім метро, пересуватимуться гості турніру і харків'яни у самому місті?

— Міська рада розробляє концепцію транспортного забезпечення вболівальників під час проведення Євро-2012. Вона передбачає створення єдиного центру з контролю над пасажирськими перевезеннями, впровадження єдиного квитка, організацію роботи так званих буферних зон і курсування «шатл-бусів» (автобусів великої місткості) між основними інфраструктурними об'єктами турніру. Для цього ми вже купили 16 нових автобусів великої місткості. Заплановано придбання у цьому році ще 11 подібних автобусів і 97 тролейбусів.

**УК** Чим перша столиця збирається здивувати учасників і гостей Євро-2012?

— Перш за все, — найбільшою фан-зоною, яка буде розташована на центральній площі міста — майдані Свободи. На ній зможуть перебувати до 75 тисяч уболівальників одночасно. Фан-зона працюватиме з 8 червня по 1 липня 2012 року включно. Окрім трансляції футбольних матчів, там будуть проходити концертні шоу-програми, серед яких вирізнятиметься програма до днів відкриття і закриття фіналу Євро-2012. Вже на повну потужність йдуть роботи над центром розваг у Центральному парку культури і відпочинку ім. М. Горького. Це буде справжній український Діснейленд, з найбільшим (55 метрів) колесом огляду, «американськими гірками», комплексом для любителів екстремальних видів спорту та іншими розвагами. Він відкриється до 1 червня 2012 року.

вальники зіткнуться з проблемою подолання відстані в 870 км. Уже сьогодні 2200 пасажирів можуть скористатися щоденними послугами шести пар поїздів, витративши на дорогу в середньому 18-20 годин. На жаль, на сьогодні пряме автобусне і авіаційне сполучення відсутні. Але в 2012 році після того, як Міжнародний аеропорт «Харків» почне працювати на повну силу, плануються регулярні і чартерні рейси. Хочу звернути вашу увагу, що під час чемпіонату кількість чартерних рейсів безпосередньо залежатиме від кількості уболівальників, які прийдуть в Україну. Більшою мірою питання організації чартерних авіаперевезень відноситься безпосередньо до УЄФА, а саме до акредитованої ними туристичної компанії.

Стосовно київського напрямку, на сьогоднішній день курсують одинадцять пар поїздів і один швидкий поїзд підвищеної ком-



# До зустрічі в Україні!

**КОМЕНТАР.** Держслужбою туризму і курортів розроблено попередній перелік туристичних маршрутів для вболівальників Євро-2012



Чи враховувався при розробці маршрутів стан об'єктів культурної спадщини? Які рекламні заходи плануються для того, щоб проінформувати потенційного туриста про принади країни? Ці запитання ми адресували заступниці голови Держтуризмкурортів Дмитру ЗАРУБІ.

— Відомо, що підготовка до проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу стає каталізатором для подальшого розвитку вітчизняної туристичної галузі. Це унікальний шанс заявити про Україну, як про яскраву туристичну державу, шанс для розвитку всієї туристичної інфраструктури з високим рівнем якості послуг. Водночас

йдеться про збільшення надходжень до бюджетів усіх рівнів, створення робочих місць, наповнення новим змістом екскурсійної діяльності, — зазначив Дмитро Васильович. — Нині спільно зі структурними підрозділами з питань туризму і курортів облдержадміністрації прийомачих міст Києва, Донецька, Львова, Харкова Держтуризмкурортів завершена розробка понад 100 основних тематичних напрямків туристично-екскурсійних маршрутів з урахуванням сучасних реалій. Їхній перелік затверджено рішенням колеги Міжкультури.

Зокрема, учасникам та гостям Євро-2012 пропонуються туристсько-екскурсійні напрямки, що за тематикою охоплюють визначні місця, пам'ятки історії, культури, архітектури та природи, а також пов'язані з життям і діяльністю видатних людей держави.

Для зручності, маршрути екскурсії та текстова частина розроблена таким чином, щоб були враховані основні історичні, національні, культурні цінності українського народу, які розташовані поблизу головних транспортних магістралей між містами — учасниками

# Галичина презентує минувшину

**ЛЬВІВ.** Візитівкою Карпатського краю є унікальні дерев'яні церкви з їх особливою енергетикою

## ТУРИЗМ



Місто Лева приваблює туристів з усіх усюд...

**Оксана МЕЛЬНИК.** «Урядовий кур'єр»

— У Львові вболівальники під час проведення чемпіонату з футболу Євро-2012 не нудьгуватимуть, — запевнив заступник начальника управління культури та туризму Львівської облдержадміністрації Адріан Кліщ. — Любителі мандрівок зможуть вибрати будь-який із 192 маршрутів на Львівщині з екскурсією програмою від 3 годин до тижневої поїздки. До їхньої уваги також низка фольклорно-містечкеских імпрес — різножанрова фестивална програма. Для молодих прихильників активного відпочинку розроблено 16 маршрутів велосипедних турів та піших мандрівок.

Гостеві, однак, не просто вибрати один з маршрутів, бо кожен цікавий. А для того, аби вибрати не kota в мишку, а саме той, який зацікавить, фахівці підготували добре ілюстрований двомовний (українською та англійською) каталог «Львівщина туристична запрошує» та об'єднаний історико-культурно-містечково-ландшафтні пам'ятки області у 14 туристичних маршрутів,

два з яких ознайомлюють з курортно-рекреаційним потенціалом Карпатського регіону.

Найпопулярнішим за кількістю відвідувачів є туристичний маршрут «Замки Львівщини». Туристичні фірми пропонують дво-чотириденні екскурсії замками, ознайомлення з їх експозиціями та оглядом збережених залишків замкових мурів. Варті уваги й малі містечка, які входять до згаданого маршруту, — корольське місто Жовква, де є низка унікальних архітектурних пам'яток, зокрема й сакральних.

Візитівкою Карпатського краю є унікальні пам'ятки матеріальної і духовної культури Галичини — де-

режених майже всі райони області, адже духовні святині різних регіонів різняться за архітектурною пластикою та об'ємно-композиційним рішенням.

Зазирнути у славну минувшину закликають маршрути «Срібне кільце Львівщини», «Княжа доба Галицько-Волинської держави», «На Урицькі скелі до давньоруської фортеці Тустань», «Золоте кільце Бойківщини». Втім, славна минувшину не лише архітектурно спадщиною, а й такими велетами духу, як Маркіян Пашкевич та Іван Франко; поїздка на батьківщину філософів і поетів допоможе відкрити для себе інтелектуальний потенціал краю.

— Однак, це ще не остаточні туристичні маршрути для гостей, — каже Адріан Кліщ, — що ближче до турніру, то відповідно збільшуватиметься й кількість пропозицій, з'являтимуться нові маршрути, наповнюватимуться новим змістом уже діючі.

Любителі мандрівок зможуть вибрати будь-який із 192 маршрутів з екскурсією програмою від кількох годин до тижневої поїздки.

# На вихідні... у козацьку добу

**СПАДЩИНА.** Туристичної привабливості столичній області надають майже 6 тисяч історико-культурних пам'яток

**Наталія МІЩИНСЬКА** «Урядового кур'єра»

Зрозуміло, гості чемпіонату не матимуть змоги навіть за великого бажання ознайомитися з усіма ними. Тож разом із комплексним багатоденним туристичним маршрутом «Золоте сир'я Київщини» ім пропонують тури віхідного дня — всього 10 маршрутів, а також науково-пізнавальні — «Давні муровані Русі» і понад 200 туристично-екскурсійних — місцевого значення.

Скажімо, тур «Музейна скарбниця Київщини», який розрахований на дев'ять академічних годин, включає відвідання музею Г. Сковороди, В. Заболотного, тріпільської культури, народної архітектури і побуту середньої Наддніпрянщини.

Лише на годину довше триває ще один тур — «Козацькими шляхами Київщини», але він склада-

ний так, що туристи матимуть змогу оглянути експонати Білоцерківського краєзнавчого музею, відвідати село Мазепинці, де був рідний маєток Івана Мазепи, а нині знаходиться меморіальний комплекс, присвячений гетьману та українському козацтву, церкву Св. Миколая. Наступна зупинка — у місті Фастові, яке пов'язане з іменем ще одного українського героя тієї доби — Семеном Полем.

Ясна річ, протягом тижня вихідного дня неможливо оглянути всі «Визначні місця київського Подесся», однак його насичена програма дає певне уявлення про історичне та природне багатство нашої землі. Зазвичай іноземці із задоволенням відвідують відомий дендропарк «Олександрія», що в Більшій Церкві, дедалі частіше пролягають їхні шляхи із села Пархомівка Володарського району, де дивує фресками Геріха Покров-

ська церква. Цей маршрут також пропонує помилуватися іншими культовими спорудами — Преображенським собором, спорудженим у 1839 році, церквою Св. Марії Магдалини, костелом Св. Іоанна Хрестителя.

Словом, іноземні вболівальники матимуть змогу обрати саме той маршрут, який зацікавить їх найбільше.

Окрім того, в області нараховується 32 зони розваг і відпочинку, серед яких Центр культури та історії «Парк Київська Русь», Садиба-музей старожитностей і етнографії «Хата Сарки», кінноспортивні комплекси, сноуборд-парки, тенісні та гольф-клуби тощо. У рамках підготовки до Євро-2012 ведеться активна робота щодо їх реконструкції, модернізації та переоснащення відповідно до світових стандартів, планується збудувати певну кількість зон для розваг та відпочинку.

# У Європу — на «Поліському трамваї»

**НЕЗВИЧАЙНА ЗАЛІЗНИЦЯ.** Рівненський «поїздок» на своєму вузькоколіїному маршруті долає 30 мостів і переправу

**Інна ОМЕЛЯНЧУК.** «Урядовий кур'єр»

105 кілометрів — така протяжність найдовшої в Європі вузькоколіїної «Антонівка — Зарічне», що з'єднує два найвіддаленіших польських районів Рівненщини — Володимирецький та Зарічненський. Саме цей екзотичний туристичний маршрут області запропонує вболівальникам Євро-2012.

Вузькоколія веде свою історію з 1905 року, коли її збудували як промисловий об'єкт. Відтоді рух поїздів практично не припинявся: в Першу світову везли боеприпаси до укріплень Третьої ударної армії, що розташувалася над Стиром, за Польщі — переважно ліс. Лише Друга світова не пошкодувала цю залізницю, яку, щоправда, швидко відбудували, оцінивши її стратегічне для Рівненського Полісся значення. Пасажирською колія, ширина якої наполовину вужча від звичайної, стала в 1955 році. Відтоді на цій унікальній залізничці постійно горить зелене світло.

**Політ над гніздом «кукушки»**

Щодня, о сьомій ранку, маленький, схожий на іграшковий, «поїздок» (саме так, або ще «кукушкою» на-



Вузькоколія відкриває широкі туристичні перспективи перед Рівненським Поліссям

зивають його місцеві жителі) з чотирма вагонами вирушає з Антонівки до Заріччя. Вузькоколія рятувала небагатий польський люд у всі часи: в радянські, коли автобус між населеними пунктами ходив раз на тиждень, та й у нинішні, коли маршрут коштує трохи більше, але проїзд у них щоразу повзе вгору.

На «кукушці» — дешево, а, головне, надійно. Не кажу — швидко, бо своїх 105 кілометрів вона долає за чотири години, маючи 15 зупинок. Кінцева — станція Зарічне — за якихось 10 кілометрів від білоруського кордону. Політ над гніздом «кукушка» здійснює через унікальний дерев'яний міст у селі Млинко з дерев'яними підпорами, що споруджені ще у 1908 році: тут поїздок похитується і сповільнює і без того нешвидкий хід. На його шляху — ще 30 менших мостів та поромна переправа в тому ж парку Млинку. Якіби не цей парк, кажуть місцеві, їм довелося б щоразу долати щонайменше 50 кілометрів в об'їзд.

— Якщо ви їдете, скажімо, в першому вагоні, то під час зупинки встигнете набирати грибів чи ягід і сісти з ними в останній вагон, — напівжартова сказав якась голова правління Володимирецької райспоживспілки Володимир Романов. —

довolenням міняють свій комфорт на наші старі вагони, столітні рейки та неабутній драйв! І ніяк не можуть звикнути, що древа в наших польських лісах можна брати задарма: здебільшого везуть із собою кулені в'язочки, щоб розвести вогнище...

Спільний проект Володимирецької та Зарічненської районних рад під умовною назвою «Поліський трамвай» став переможцем Всесвітнього конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування в 2008 році: тобто, в контексті Євро-2012 тут спрацювали на випередження. Його кошторисна вартість — 730 тис. грн: тож торік півмільйона надійшло з державного, решта — кошти місцевих бюджетів.

Саме з цього проекту мають намір хоч трохи розбратити територіальні грома-

ди двох небагатих районів, які не мають ані газу, ані добрих доріг. Бо якщо поліщукі споконвік возять свої працьовиті руки по світах, чому б не знайти їм місце застосування на своїй батьківщині? Природна рекреаційна зона тут фактично існує — от тільки відповідної інфраструктури немає.

— Головна фішка проекту — облаштування агросадів, місць відпочинку, оригінальних дитячих майданчиків, які зможуть задовольнити прихильників зеленого туризму та екстремального відпочинку. Ажде неподалік залізничці пролягає автомобільна траса міжнародного значення Київ — Варшава, яка, поза сум-

нівом, сприятиме притоку туристів, — розставляє акценти голова Володимирецької райдержадміністрації Володимир Ткачук. — За кошти проекту ми створили сайти, видали рекламу продукцію, підготували й провели в Антонівці фестиваль «Бурштиновий шлях», відкрили там музей єдиної в Європі діючої вузькоколіїної залізнички. Вже незабаром в Антонівці з'являться й доволі своєрідні готельні номери — це будуть вагони-готелі: такого, запевняю вас, туристи не побачать більше ніде! Головна мета, яку ставимо, — дати можливість гостям відпочити своєю четністю до всього, що у нас є, відпочити себе «на рівних» із жителями Полісся.

На маршруті «Поліського трамвая» 15 зупинок і кожному поспішачу оригінально облаштувати. Скажімо, у Володимирці буде невеликий бурштиновий музей під відкритим небом, а в новій церкві Каноничів — бурштиновий іконостас. До цього проекту вже долучився приватний капітал. Тобто, польський трамвай курсуватиме ще й бурштиновим шляхом: адже у Володимирецькому районі пролягає бурштиноносна зона.

# Уболівальників «озброять» путівниками

**Ігор ВИННИЧЕНКО** «Урядового кур'єра»

**ПЕРСПЕКТИВА.** Підготувати серію путівників «Україна ідентична» поставили собі за мету науковці кафедри краєзнавства і туризму Київського національного університету ім. Т. Шевченка та Інституту досліджень діаспори. Непересічність цього проекту полягає в тому, що вперше в історії Української держави готуються до видання об'єднані ідею унікальності 27 довідників, які окремо розповідають про Україну, АРК, об-

# Не зволікай — Донецьк для себе відкривай!

**Павло КУЩ.** «Урядовий кур'єр»

прійдуть на футбольне дійство.

Конкурс на кращий слоган розпочався ще торік у вересні і невдовзі конкурсна комісія визначила три найкращі варіанти. А згодом очолює проект Донецьк все активніше рекламує свою туристичну привабливість. Саме для популяризації шахтарської столиці серед гостей тут і зважилися створення власного туристичного бренду. І хоча до Євро-2012 ця ініціатива не має прямого відношення, логічне це рішення Донецька активно використовуватимуть на сувенірній продукції, виготовленій для туристів, які

# Слідами Сковороди, Шевченка і Пушкіна

**Євдокія ТЮТЮННИК.** «Урядовий кур'єр»

**МАРШРУТИ.** Проїжджаючи територію Чернігівщини в напрямку до Києва, гріх було б не скористатися нагодою роздивитися попутні місцеві пам'ятки історії та культури. Таких туристичних маршрутів в області багато. Гостям Євро-2012 сподобається, приміром, поїздка через Ніжин.

Тим часом почати знайомство з Сіверським краєм варто з самого Чернігова, який перший Президент Української Народної Республіки Михайло Грушевський називав «українською Равенною».

— На Чернігівщині збереглася третина усіх вітчизняних пам'яток домонгольського періоду, — розповідає начальник головного управління культури, туризму і охорони культурної спадщини облдержадміністрації Сергій Мойсієнко. — А в самому обласному центрі можна побачити такі визначні пам'ятки, як найдавніший в Європі діючий православний храм — Спаский собор, усупільницю чернігівських князів — Борисоглібський собор, Єлєцький і Троїцько-Іллінський монастир, комплекс Антонієвих печер, П'ятницьку церкву. Тут зберігся перший світський навчальний заклад Лівобережної України — Чернігівський колегіум (XVII ст.).

Не менш вражаючо буде зупинка в місті Ніжин, яке вперше згадується в літописі «Повість минулих літ» у 1078 році. Тут діє єдиний у світі музей пошти «Поштова станція», де у свій час зупинялися Григорій Сковорода, Тарас Шевченко, Олександр Пушкін та багато інших діячів культури. Збереглася приміщення старовинної аптеки (XVIII ст.), місто прикрашають 14 церков. У колишній Гімназії вищих наук князя Безбородька (нині це — Ніжинський педагогічний університет ім. М. Гоголя) діє чудова картинна галерея.

За 5 км від автодороги Київ — Суми на околиці села Сокиринці розташований Сокиринський палацово-парковий комплекс. Тут, у маєтку Галаганів, свого часу побували Тарас Шевченко, Микола Лисенко, Пантелеймон Куліш, Остап Вересай.

Поза сумнівом, подорож через чернігівських край буде незабутньою, адже для зручності туристів на кожному маршруті є кафе, ресторани та готелі.



Макет музею «Поштова станція»

Фото з сайту ukurier.gov.ua



# Карпатський прорив

**ПЛАНИ.** Нинішній рік має стати ключовим у підготовці Львівщини до Євро-2012

Оксана МЕЛЬНИК,  
«Урядовий кур'єр»

*Довго запрягали,  
швидко їдуть*

П'ятірка за виконану роботу, на яку оцінив стан підготовки Львівщини під час наради, проведеної у Львові наприкінці минулого року, віце-прем'єр-міністр — міністр інфраструктури України Борис Колесніков, — це аванс, вважають у Львові.

Нинішня примхлива зима не стала великою перешкодою для будівельників. На спорудженні стадіону, за словами генерального директора ДП «Дирекція з будівництва об'єктів до Євро-2012 у Львові» Володимира Шадріна, виконано понад 46% будівельних робіт. Практично закінчено бетонні роботи, на 99% завершено перший ярус трибун і на 63% — другий ярус, тривають роботи з інженерного оснащення стадіону.

Понад третину будівельних робіт виконано і на спорудженні нового терміналу Міжнародного аеропорту «Львів», зокрема завершено бетонні роботи, встановлено покрівлю, закладено третину приміщення аеровокзального комплексу, облаштовують інженерні комунікації. Працюють будівельники і на іншому відповідальному об'єкті — реконструкції злітно-посадкової смуги, яка після подовження матиме 3,5 км і зможе приймати трансатлантичні лайнери і виконувати прямі рейси зі Львова до Канади та США. Найпотужніші повітряні ворота

ти належні умови проживання, а й, як добрим господарям, презентувати гостям свій край. Усі зусилля варті того, бо вдало підготовлений і проведе-

рними пунктами пропуску на українсько-польському кордоні. На карті автомобільних доріг Львівщини має з'явитися лише одна нова автомагі-

змили з настанням тепла одразу взятися за оновлення вкрай занедбаних автошляхів Львівщини.

Натомість не так багато оптимізму у водіїв. Кожна поїздка — серйозний ризик і випробування для тих, хто сідає за кермо. У жахливому стані дороги до Краківця, Шегинь, Рави-Руської, Самбора, інших райцентрів області. Та якщо автошляхи, що йдуть до українсько-польського кордону, ремонтуватимуть, то дороги до райцентрів, зокрема до Золочева,

**Поза сумнівом, вже у вересні 2011 року на новому львівському стадіоні буде зіграно перший матч.**

ний чемпіонат з футболу Євро-2012, за словами Бориса Колеснікова, це наш серйозний аргумент, який

траль Львів — Краковець. Решту існуючих шляхів реконструюватимуть, що, однак, не сприятиме збіль-



На будівництві нового стадіону робота кипить цілодобово

Україна зможе долучити до подання у МОК заявки на право стати місцем проведення зимових Олімпійських ігор 2022 року.

шенню потоку автотранспорту.

На порядку денному залишається питання безпеки учасників дорожнього руху, передовсім перехожих, адже міжнародні автомагістралі проходять головними вулицями численних населених пунктів. Аби дороги стали безпечними для пасажирів, необхідно, вважає Борис Колесніков, споруджувати криті скляні переходи.

Тепер дорожники, що називається, моляться, аби не була затяжною зима і підрядні організації

через які проходить траса на Тернопіль, на жаль, не мають особливої перспективи. Зима ще не закінчилася, а Тернопільська траса вже перетворилася на суцільне бездоріжжя. Її, щоправда, взялися терміново рятувати, та такого латання, переконані самі дорожники, вистачить не надовго. Не потрапила ця дорога й до переліку тих, що ремонтуватимуть до Євро-2012, а в Тернополі, до речі, має оселитися одна з команд — учасниць турніру. Залишається здогадуватися, як почувати-

## ПРЯМА МОВА

Михайло ЦИМБАЛЮК,

голова Львівської облдержадміністрації:



— Головний підсумок виконаних упродовж минулого року робіт з підготовки об'єктів інфраструктури до єврочемпіонату: сьогодні вже немає жодних сумнівів, яких не бракувало на початку року, стосовно того, чи встигне Львівщина підготуватися до Євро-2012. Якщо в 2008 році уряд виділив 244 млн грн на всі об'єкти до чемпіонату, то з квітня минулого року — понад 2 млрд. Ми не тільки наздоганали всі графіки будівельних робіт, а й бачимо перспективу їх завершення у 2011 році.

муться на футбольному полі гравців команди після двогодинного «раллі» трасою Тернопіль — Львів.

**«Сім'я» УЄФА оселиться у «Леополісі»**

Якщо за темпами підготовки головних об'єктів до турніру Львів дещо відстає від інших міст, то не бракує на його адресу компліментів за наявну і добре розвинену готельну базу.

— Готелі Львівщини хоч зараз готові забезпечити учасників та гостей чемпіонату, — повідомив директор департаменту Євро-2012 Львівської міської ради Олег Засадний. — До прийому гостей підготовлено 1368 чотиризіркових і втричі більше, ніж передбачено вимогами УЄФА, тризіркових (671 номер).

Бракує хіба що п'ятизіркових номерів — у готельних комплексах Львова таких 790, а потрібно 1020. Однак із розміщенням гостей у фешенебельні номери проблем не буде. Кілька сотень таких апартаментів пропонують оздоровниці Трускавця. Скористаються і готельними базами сусідніх обласних центрів, зокрема Тернополя та Ужгорода.

Утім, господарі Львова розраховують, що до початку головної футбольної події континенту гостинно відчинять двері ще кілька розкішних готельних комплексів, які споруджують у центральній частині міста.

На стадії завершення друга черга готелю «Леополіс» (наприкінці минулого року його визнали найкращим готелем України і вручили найвищу туристичну нагороду World Travel Awards), в апартаментах якого на час чемпіонату розміститься мініштаб-квартира УЄФА.

Загалом до кінця 2011 року Львів матиме відповідно до вимог УЄФА необхідну кількість готельних номерів для прийому гостей Євро-2012. На час чемпіонату проблему житла, насамперед недорогого,

**2,8 млрд грн** передбачено програмою підготовки та проведення фінальної частини чемпіонату Європи на капітальний ремонт доріг загального користування на території Львівщини

допоможуть вирішити і хостели, яких наразі у Львові трохи більше десятка. Та їх мережа в місті розширюватиметься: доступні за ціною ліжко-місця набувають популярності серед студентської молоді і туристичних груп. Приймають гостей і в гуртожитках Львівських ВНЗ.

Загалом, за словами директора департаменту Євро-2012 міської ради Олега Засадного, Львів зможе прийняти до 400 тис. гостей.

**До кінця 2011 року Львів відповідно до вимог УЄФА матиме необхідну кількість готельних номерів для прийому гостей Євро-2012.**

західного регіону України щогодини прийматимуть і відправлятимуть до 2 тис. пасажирів.

Згідно з програмою підготовки до євротурніру впорядковуються тренувальні бази. Реконструюється спорткомплекс «Скіф», фінансування якого розпочато минулого року і йде за графіком відповідно до бюджету. Крім того, планується провести реконструкцію львівських стадіонів «Сокіл» і «Україна», ведуться також роботи у Дрогобичі, Моршині та Трускавці з підготовки додаткових тренувальних баз. До ладу їх доводять за рахунок місцевих бюджетів.

Утім, до головної футбольної події континенту необхідно не лише збудувати сучасний стадіон, створити відповідну дорожньо-транспортну інфраструктуру, забезпечи-

*Дороги нашої  
тривоги*

Утім, як і наприкінці осені, ситуація з підготовкою автомобільних шляхів прикордонної Львівщини до проведення чемпіонату залишається вкрай загрозливою. Зимовий період, звісно, позитивних змін не приніс. Натомість, наче рентгеном, висвітлив найбільш проблемні місця: разом зі снігом з автошляхів зійшов асфальт і магістралі перетворилися на смуги з перешкодами, вкритими суцільними вибоїнами. Тому минулий рік дорожники вважають змарнованим — жодного пункту з програми не виконано, зрештою, через відсутність фінансування й саму програму довелося суттєво урізати, залишивши лише ті транспортні артерії, що з'єднують Львів з міжна-



Новий аеровокзал відповідатиме вимогам найвибагливіших пасажирів

# «Зможемо, якщо зірки будуть до нас прихильні»

**Заслужений майстер спорту Росії, призер Олімпіади-1980 Юрій ГАВРИЛОВ**



Чемпіонат Європи з футболу 1980 року проходив за зміненою формулою. Вперше до фінального турніру потрапляли не чотири, як раніше, а вісім команд. Вони утворювали дві групи, в яких кожна четвірка в одноколовому турнірі визначала найсильніших. Переможці зустрілися в матчі за «золото», а ті, хто посів другі місця, розіграли «бронзу». Вперше збірної країни — організатор фіналу (того року це була Італія) потрапляла до вісімки без відбору.

Ще одна (сумна для нас) подія трапилася уперше в історії континентальних турнірів: наша збірна не змогла подолати суперників по відбірній групі (ними були Греція, Угорщина, Фінляндія — далеко не гранди європейського футболу), більше того, примудрилася посісти в ній останній рядок і вибула з подальшої боротьби за титул, яким вона першою заволоділа 1960 року. Про перипетії того чемпіонату розмовляємо з одним із тодішніх лідерів збірної СРСР і московського «Спартака», заслуженим майстром спорту Росії Юрієм ГАВРИЛОВИМ.

**УК** Певно, згадувати ті події вам, Юрію Васильовичу, не дуже приємно. І все-таки, в чому причини провалу: криза вітчизняного футболу тієї пори, помилки керівництва, збіг обставин чи щось інше?

— Ясна річ, причина тут не одна. Почали відбірний турнір, перемігши в Тбілісі збірну Греції. Як пізніше з'ясувалося, ця перемога виявилася останньою. Після кількох невдалих виступів почалося перетасовування складу. На кожен наступний матч виходила значно оновлена команда. Часу на налагодження командних дій, взаєморозуміння між гравцями і ланками практично не було.

**УК** Які ігри стали, на вашу думку, фатальними для збірної СРСР?

— Це два нічийні матчі з фіналістами, в яких наша команда мала велику ігрову перевагу, однак не змогла реалізувати безліч можливостей для взяття воріт суперника.

**УК** Після поразки у вирішальному гостьовому матчі від греків Костянтин Бесков, начебто спересердя, вигукнув: «Де ж характер?»

— Характер може показати колектив, зіграний у багатьох турнірах і конкретних ситуаціях. Тоді ж такої команди не було. І не могло бути. За шість кваліфікаційних ігор у складі збірної виступили майже чотири десятки футболістів.

**УК** Тасували не тільки гравців. За нашою «доброю» традицією, це стосувалося і тренерів. На початку відбірного турніру керував збіркою Микита Симонян, а закінчував Костянтин Бесков. Невже люди, відповідальні за розви-

ток вітчизняного футболу, не розуміли, що успіху досягають у країнах, де очолюють збірні багато років одні й ті самі фахівці?

— Справді, в нас усе залежало від керівництва.

**УК** Ви маєте на увазі чиновників від спорту?

— Безумовно, всі вони хотіли швидко досягти результатів і доповісти нагору про «свої» досягнення. А швидко не виходить. Команди створюються не за рік і не за два. Ці горе-керманічі в цьому не дуже розбиралися, та,

команди, як, наприклад, переможці турніру — команда ФРН. — Західна Німеччина завжди ходила у фаворитах на будь-яких змаганнях. По праву стали вони чемпіонами континенту і того разу. Не випадково шестеро з них увійшли до складу символічної збірної фінального турніру. До речі, наприкінці 1979 року, коли наша збірна вже втратила можливість посперечатися за звання чемпіона континенту, ми зустрілися в Тбілісі з німцями у товариському матчі. Вільні від якогось жорсткого завдань, ми змагалися на полі майже на рівних з авторитетними гостями. Та все-таки на кожному місці їхній виконавець був, хоч і ненабагато, а сильнішим. Я вже не кажу про ідеальну зіграність тієї команди. Закономірним був і результат — 1:3.

**УК** 1980 рік запам'ятався і такою видатною подією, як московська Олімпіада. Прихильники футболу сподівалися, що вже в рідних стінах «золото» олім-



Юрія Гаврилова завжди супроводжував «ескорт» захисників

на жаль, доля справжніх спеціалістів футболу перебувала в їхніх руках. От вони й переставляли їх, наче пішаків на шаховій дошці. І досі не може збагнути рішення, які приймалися щодо того чи іншого футбольного наставника. Тільки почав збирати команду, одного разу оступився — і у відставку.

**УК** На думку багатьох істориків футболу, Євро-1980 видався не дуже цікавим. Зауважують обережну гру багатьох команд, низьку результативність, брак інтересу вболівальників навіть до матчів фінального турніру. Справедливо?

— Докори справедливі. На нудні матчі люди не йдуть. Якщо голи вимучуються, а не забиваються внаслідок яскравих комбінацій, якщо команди не демонструють рівня, належного для континентальної першості, то такий футбол не додасть цій грі шанувальників.

**УК** І все-таки серед фіналістів були і зіркові гравці, і яскраві

## ЧЕМПІОНАТ ЄВРОПИ — 1980. ФІНАЛЬНИЙ ТУРНІР

**Матч за третє місце, 21 червня 1980 р.**

Чехословаччина — Італія 1:1 (9:8 — пенальті), стадіон «Сан Паоло», Неаполь

Голи — Юркемик, 54 — Граціані, 73

**Фінал, 22 червня 1980 р.**

Бельгія — ФРН 1:2, стадіон «Олімпійський», Рим

Голи — Ван дер Ейкен, 75 (пенальті) — Грубеш, 10, 88

**Символічна збірна турніру**  
Д. Дзофф, К. Джентіле (обидва — Італія), К.-Г. Ферстер (ФРН), Г. Ширеа (Італія), Г.-П. Бригель (ФРН), Я. Кулеманс (Бельгія), М. Тарделлі (Італія), Б. Шустер, Г. Мюллер, К.-Г. Румменігге, Г. Грубеш (усі — ФРН)

них перемог у своїй історії, подолавши (та ще й на «Маракані») збірну Бразилії — триразових чемпіонів світу. Чим найбільше запам'яталася та зустріч?

— Були буквально ошелешені обстановкою, в якій проходила гра. Якщо на «Лужники» приходило 80 — максимум 100 тисяч глядачів, то той матч зібрав двісті тисяч експансивних бразильських уболівальників. У чаші неймовірний гамір, рвуться петарди, злітають ракети — навіть

футболу не могли змиритися з таким поворотом гри і влаштували справжній штурм наших воріт. Проте ми вистояли.

**УК** Поцестило!

— Ну колись і нам має щастити!

**УК** Костянтину Бескову приписують слова: «Якщо не знаєш, що робити з м'ячем, віддай його Гаврилову». Звідки вони пішли?

— Це трапилось під час одного з розборів зіграного напередодні матчу «Спартака». Дивимось відеозапис. М'яч потрапляє до захисника Володимира Сочнова, і той зволікає з розвитком атаки. Бесков зупиняє плівку на стоп-кадрі: «Володю, ми ж кажемо про те, що треба якнайшвидше доставити м'яч на чужу половину поля, а ти вже зробив чотири торкання». Той у відповідь: «Так немає кому віддати». Бесков дивиться на монітор, бачить мене в центрі поля, хоч і в оточенні кількох суперників, і вимовляє ту фразу, яку ви навели. Потім вона пішла гуляти світом з різними коментарями.

**УК** Мабуть, він мав на увазі ваше вміння бачити поле?

— Можливо, проте не можу цього стверджувати.

**УК** Нині ви, Юрію Васильовичу, ліцензований футболний агент. Кому, як не вам знати, чи багата наша земля на талановитих гравців? Наскільки виправдане масове залучення в наші клуби легіонерів?

— Моя позиція у цій справі — допомагати нашим талантам (а їх у нас не бракує) знайти себе у футболі. Багато гравців з потенціалом незатребувані. Люди перетворили футбол із спортивного видовища на бізнес, засіб заробляння грошей. Я прагну переконувати і тренерів, і тих самих агентів (яких, до речі, розвелось більше, ніж футболістів): залучайте наших хлопців, не привозьте з далеких країв таких, які не кращі за них, не ганяйтеся за комісійними з контрактів легіонерів, а робіть щось на благо вітчизняного футболу.

**УК** Чи до снаги українцям або росіянам виграти Євро-2012?

— Чому ні? Шанс завжди є. Багато прикладів наводять не буду — згадаймо лише 1992 рік, коли данці, які не пройшли кваліфікації до континентального фіналу, потрапили до нього своєю виключеною з турніру Югославії відповідно до санкцій Ради Безпеки ООН, вжитих до цієї країни. І що ж? Скандинави виграла золоті медалі. Ту команду пам'ятають досі.

І ми зможемо, якщо зірки будуть до нас прихильні, якщо на той момент зберемо найкращих у команду.

Георгій КОСИХ,  
«Урядовий кур'єр»



# Восьминіг помер — хай живе восьминіг!

**ЗАМІНА.** У знаменитого оракула Пауля з'явився юний наступник

Георгій КОСИХ,  
«Урядовий кур'єр»

Під час запеклих футбольних поєдинків недавнього чемпіонату світу з футболу в ПАР несподівано зійшла зірка незвичайного спортивного провісника. Ним став мешканець океанарію Sea Life у німецькому місті Обергаузені — восьминіг Пауль. Справді геніальним можна назвати його досягнення в цій галузі: вісім разів йому пропонували дати свій прогноз на матчі мундіалу, і жодного разу він не помилився!

Як це практично робилося? В акваріум, де мешкав Пауль, ставили дві посудини з їжею, до яких прикріплювали національні прапори команд-суперниць. Та, до якої моллюск припливав першим, і визначала переможця наступної гри.

Бездоганна «робота» Пауля була пов'язана з ризиком для його життя. Так, після проведеної ним перемоги німців над Аргентиною південноамериканські фани пообіцяли кинути восьминога в окріп. Ще реальнішою виглядала погроза німецьких уболівальників, коли їхня збірна у півфіналі була побита іспанцями. Тоді дехто з них звинуватив Пауля, який учергове дав правильний прогноз, у державній зраді і зажадав страти моллюска. Адміністрація океанарію змушена була найняти для нього охоронця. Коли піренейці знову-таки прогнозували виграти мундіаль, іспанський прем'єр-міністр Хосе Луїс Сапатеро пообіцяв надіслати в Обергаузен цілу команду, яка б охороняла восьминога, а жителі містечка Карбалліно назвали його почесним громадянином. Зі звісткою про це до Німеччини прибув сам мер містечка Карлос Монтес.



## Новий оракул родом із Монпельє

На час смерті Пауля, який походив з Великобританії, в карантині обергаузенського океанарію вже був двомісячний восьминіг, якого привезли з французького Середземномор'я. На жаль, двом істотам не довелося зустрітись, аби Пауль міг чогось навчити юного родича. Останній, який дістав ім'я

Пауль Другий, зайняв акваріум свого попередника 3 листопада. Сталося це у присутності чималого загону представників ЗМІ. Чи виправдає в майбутньому таку увагу новоселець Sea Life, сказати важко. «Ми ще маємо перевірити, чи є в нього дар провісника», — сказала журналістам Таня Мунціг, прес-секретар океанарію, який перетворився за останні місяці на справжній паломницький центр.

\*\*\*

Минулого четверга, через три місяці після смерті знаменитого восьминога, в Обергаузені відбулося велелюдне відкриття його меморіалу.

У центрі композиції — футбольний м'яч, який складається з національних прапорів країн — учасниць чемпіонату світу з футболу в ПАР. На м'ячі, як на троні, сидить незвичайний оракул. Крізь скло усередині сфери можна побачити урну з його прахом. Доповнює меморіал колаж з газетних статей з різних країн світу як свідчення великого інтересу до Пауля.

А поруч завзято перетинає в усі боки акваріум його наступник. Чи буде він гідним свого попередника, покаже час.

Пауль заслужив на меморіал

## Останній прогноз

Невдовзі по закінченні чемпіонату емоції навколо Пауля вщухли, і він втішався здобутою славою: біля його акваріума завжди було велелюдно. І «роботи» стало набагато менше. «Пауль іде у відставку, тепер він робитиме лише те, що йому подобається найбільше — грати з дресирувальниками та розважати дітей, які приходять подивитися на нього», — оголосили в Sea Life. Та тривало це недовго. У ніч на 26 жовтня життя восьминога обірвалося. Він пішов у небуття не через дії недавніх зловмисників, а природною смертю. З цієї нагоди в океанарії поклали книгу співчуттів, яка досі поповнюється записками відвідувачів. Рештки Пауля кремували, і урна з прахом стане п'єдесталом його пам'ятника. Разом з ним на спеці-

ально створений виставці експонуватимуть подарунки, які надсилали оракулу з усього світу. Серед них — копія футбольного Кубка світу, посудини, за допомогою яких він робив прогнози, показуватимуть фільм про нього.

Волею іспанських телевізійників Паулю через місяць після смерті довелося зробити ще одне пророкування. Напередодні центральної зустрічі Ліги — «Барселона» — «Реал» на федеральному каналі La Sexta вирішили заздалегідь дізнатися про її результат, викликавши... дух восьминога. Для цього в акваріум, куди були вміщені портрети наставників команд Гвардіоли та Моурінью, занурили упаковку консервів «Восьминіг Пауль». Предмет довго не хотів іти на дно, але врешті-решт затонув на боці каталонського тренера. І цього разу Пауль вгадав.

## VIPи резервують місця

**СЕРВІС.** На стадіоні у Вроцлаві, де відбуватимуться матчі фінальної частини Євро-2012, розпочали продавати місця для VIP-клієнтів, повідомляє Укрінформ. Оператор стадіону пропонує потенційним глядачам три категорії місць: «золоті» (362 місця), «срібні» (475), «бронзові» (752). В усіх трьох категоріях власники елітних місць матимуть окремий вхід на стадіон для гостей VIP-зони, вишукані напої і меню в бізнес-клубі, право розмістити логотип фірми на стіні для спонсорів, місця для паркування автомобілів. Річна вартість резервування бізнес-місць становить: «золотого» — \$2200, «срібного» — \$1800, «бронзового» — \$1600. За інформацією представника компанії-оператора, перші два місця найпрестижнішої категорії на стадіоні продано кілька днів тому на благодійному балу у Вроцлаві за понад \$27 тисяч.

## До Євро готуються вчені собаки

Ольга ЛОБАРЧУК,  
«Урядовий кур'єр»

**БЕЗПЕКА.** Кінологічний центр при УМВС Івано-Франківської області відомий тим, що тут уперше в нашій державі залучили до пошуку наркотиків представників бойової породи — пітбулів і виховали найбільше собак, які виявляють вибухівку. Це саме ті спеціалізації, які будуть потрібні під час проведення Євро-2012. Підготовку до цієї події прикарпатці почали ще три роки тому.

Нині у центрі з 30 собаками працюють 13 тренерів. За словами його начальника Руслана Третяка, їхні вихованці добре проявили себе ще під час виконання миротворчої місії в Косові: жодного збою. Кілька років на Балканах провів сам керівник і його колеги Олександр Усольцев, Любомир Дутчак, Володимир Струсінський. З німецькими вівчарками шукали наркотики та вибухівку настільки результативно, що всіх нагородили медалями ООН. Успішно справилися вчені собаки з Прикарпаття і з завданням, поставленим перед ними під час візиту в Україну Папи Римського Івана-Павла II.

Кожну вівчарку, спанієля чи пітбуля, відібраних на службу, з шестимісячного віку відповідно до їхнього характеру призначають на різні навчальні курси. Для пошуку вибухівки найкраще підходять собаки-флегматики: тут зайвий рух чи звук може стати детонатором. А чотирилапих холериків спеціалізують на виявленні наркотиків.



Уміння приходить після напружених тренувань

Тренування песиків, розповідає Р. Третяк, починається, як у футболі, з гри з м'ячем. Цей предмет з давніх-давен застосовують як добрий стимул для праці й активного відпочинку. З ним асоціюється у тварин і запах предмета, який шукають. До речі, серед вихованців центру є такі, що беруть слід, залишений навіть сім годин тому.

Для своїх підопічних Р. Третяк розробив тренувальну гармату, яка вистрілює м'яч на певну дистанцію. Фірмова коштує близько тисячі доларів, собівартість своєї — тисяча гривень. Її залюбки купують колеги з інших кінологічних центрів, оцінили й приватні любителі-кінологи, а прикарпатському центру — непогана фінансова підмога.

## ПРО ФУТБОЛ З ГУМОРОМ

— Пане тренер, мій лікар сказав, що я не можу грати у футбол.  
— Тобі не потрібно було ходити до лікаря. Я й сам міг тобі це сказати.

\*\*\*

На футбольному матчі один уболівальник волав безперестанку. Після гри він прохрипів сусідові:

— Я, здається, втратив голос.  
— Пошукajte його в мене у вухах, — радить йому сусід.

\*\*\*

Чорти запропонували ангелам зіграти у футбол.

— Ми згодні, — відповіли ангели. — Тим більше, що найкращі гравці у нас...

— Можливо, — не стали сперечатися чорти, — зате всі судді наші...

## Хуліганів судитимуть на стадіонах

**ШВИДКА ФЕМІДА.** Під час фінальної частини чемпіонату Європи з футболу 2012 року хуліганів у Польщі судитимуть на місці. Співорганізатори першості сподіваються, що це допоможе втримати під контролем проблему насильства на стадіонах, пише Deutsche Welle.

Зі схильними до протиправних дій футбольними фанатами польська юстиція це-

ремонтитися не збирається. Процеси затриманим розбіскам влаштуватимуть мало не на стадіонах. Як повідомило німецьке інформаційне агентство DPA з посиланням на міністра юстиції Польщі Кшиштофа Квятковського, транспортування до судів не знадобиться, оскільки судді оголошуватимуть вирок за допомогою прямих відеовключень.

За словами міністра, позиції щодо внесення відповідних змін до законодавства незабаром представлять на розгляд парламенту.

Про гарантування безпеки під час Євро-2012 ішлося нещодавно під час зустрічі К. Квятковського з його українським колегою Олександром Лавриновичем, який зауважив, що обидві країни планують забезпечити «надзви-

чайно близькі або однакові» підходи в реалізації повноважень правоохоронних служб, потрібних для обслуговування першості.

Особливу увагу проблемі хуліганства Польща приділяє не даремно. Торік у низці міст внаслідок прояву насильства футбольних фанатів зазнали поранень десятки поліцейських, були пошкоджені спортивні споруди.